

DET KONGELIGE
UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 65

(2002–2003)

Om lov om endringer i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler

Tilråding fra Utdannings- og forskningsdepartementet av 11. april 2003, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Bondevik II)

1 Proposisjonens hovedinnhold

Utdannings- og forskningsdepartementet foreslår i proposisjonen å endre lov om universiteter og høyskoler slik at Arbeidstilsynet gis tilsynsansvar med studentenes læringsmiljø, og at læringsmiljøutvalgets sentrale plass i arbeidet for å ivareta studentenes læringsmiljø blir styrket. Departementet fremmer også forslag om en økning av antall styremedlemmer i Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Arbeidstilsynet som tilsynsorgan

I Ot. prp. nr. 40 (2001–2002) ble det i § 44 foreslått en skjerping og presisering av universiteter og høyskolars ansvar for studentenes fysiske og psykiske læringsmiljø. Institusjonene ble også pålagt å opprette læringsmiljøutvalg ved institusjonene som skulle sikre studentene kontroll og medbestemmelserett i saker som angår studentenes læringsmiljø. Stortinget sluttet seg til forslaget i Ot. prp. nr. 40 (2001–2002), men fattet i tillegg følgende vedtak, jf. Innst. O. nr. 58 (2001–2002):

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2002 komme tilbake med forslag om en uavhengig offentlig tilsynsordning med sanksjonsmyndighet som skal påse at institusjonene følger opp sitt ansvar for studentenes læringsmiljø.»

Departementet har vurdert alternative løsninger for en uavhengig tilsynsordning med studentenes læringsmiljø, og fremlegger her forslag om at Arbeidstilsynet gis tilsynsansvaret etter ny § 44 nr. 6 i lov om universiteter og høyskoler.

2.2 Utvidelse av styret for Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT)

I lys av at NOKUT er foreslått å få ansvar for akkreditering, evaluering og godkjenning av fagskoleutdanning, samt behovet for internasjonal deltakelse i styret for NOKUT, foreslår departementet å øke antall styremedlemmer i NOKUT med to medlemmer. Denne økningen vil også gi rom for at representanter fra både offentlige og private høyere utdanningsinstitusjoner kan representeres i NOKUTs styre.

2.3 Høringen

Det ble sendt ut et høringsbrev den 29. januar 2003 til følgende høringsinstanser:

Universiteter
Statlige høyskoler
Vitenskapelige høyskoler
Kunsthøyskoler
Private høyskoler
Universitets- og høyskolerådet
NOKUT
Utdanningsdirektørene

Elevorganisasjoner
 Studentorganisasjoner
 LO
 YS
 Akademikerne
 Utdanningsgruppens hovedorganisasjon
 NHO
 Norsk elevorganisasjon
 NAVO
 Kommunenes sentralforbund
 Departementene
 Arbeidstilsynet
 Kristne Friskolers Forbund
 Voksenopplæringsforbundet
 Studentsamskipnadene
 Statens lånekasse for utdanning
 Nettverk for private høyskoler

Høringsbrevet ble sendt ut til 165 instanser. Av høringsinstansene har 49 avgitt høringsuttalelse.

3 Arbeidstilsynet som tilsynsorgan – Læringsmiljøutvalgets rolle

3.1 Arbeidstilsynet som tilsynsorgan

3.1.1 Gjeldende rett

Styret er etter loven ansvarlig for at læringsmiljøet er fullt forsvarlig, jf. lov om universiteter og høyskoler § 44 nr. 2. Det er ikke lovfestet et uavhengig offentlig tilsyn med bestemmelsen. Institusjonene er imidlertid pålagt å opprette læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i loven blir fulgt opp. Studentene kan gjennom sin representasjon i styret og læringsmiljøutvalget sørge for at styrets ansvar blir fulgt opp.

Kommunen skal etter reglene om miljørettet helsevern i kommunehelsetjenesteloven kapittel 4a føre tilsyn med de faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på helsen. Dette omfatter blant annet fysiske og psykososiale forhold i forelesningssaler og på lesesaler. Dersom det foreligger negativ helsepåvirkning vil kommunen kunne gi pålegg om retting av forholdet.

For øvrig er institusjonene forpliktet til å overholde en rekke andre bestemmelser om arbeidsmiljø, herunder forskrift av 17. juni 1977 nr. 9383 pkt. V som omhandler arbeid som utføres av elever og studenter under praktisk opplæring, plan- og bygningsloven § 74 og likestillingsloven § 8a som inneholder et generelt forbud mot seksuell trakassering og gjelder på alle samfunnsområder.

3.1.2 Forslag i høringsbrevet

Departementet foreslo å endre lovens § 44 for å gi Arbeidstilsynet hjemmel til å føre tilsyn med studentenes læringsmiljø. En hovedårsak til valget av Arbeidstilsynet var at Arbeidstilsynet per i dag har tilsyn med store deler av arealene ved universiteter og høyskoler i relasjon til ansattes rettigheter etter arbeidsmiljøloven. Departementet mente derfor det var naturlig og hensiktsmessig at Arbeidstilsynet utfører tilsynsansvaret med studentenes læringsmiljø i tilknytning til den tilsynsvirksomhet tilsynet allerede driver i dag ved disse institusjonene.

Læringsmiljøbestemmelsen i § 44 er foreløpig ikke innarbeidet i lov om private høyskoler. Det offentlige utvalget som er nedsatt for å utrede et felles lovverk for høyere utdanning vil måtte vurdere i hvilken grad tilsvarende bestemmelse bør lovfestes for private høyskoler. Arbeidstilsynet som eventuelt tilsynsorgan for læringsmiljøet for studenter ved private høyskoler og dertil hørende endringer i privathøyskoleloven ble derfor ikke omtalt i høringsutkastet.

Det ble i høringsbrevet opplyst at Arbeidstilsynets overordnede mål er å medvirke til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø for alle, med trygge tilsettingsforhold og meningsfylt arbeid for den enkelte. Det er arbeidsgiverne, og dermed virksomhetene selv, som har ansvaret for å etterleve kravene til og nå målene for arbeidsmiljøet i Norge. Myndighetene skal informere, veilede og kontrollere virksomhetene i dette arbeidet. Arbeidstilsynets overordnede strategi er derfor å medvirke aktivt til at virksomhetene tar sitt ansvar på alvor, og arbeider systematisk og målrettet med dette for øye. I dette arbeidet benytter etaten ulike virkemidler, som tilsyn, herunder informasjon og veiledning, regelverksutvikling og samarbeid med andre sentrale aktører. Hovedvirkemiddelet er tilsyn med virksomhetenes systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll). I dag når Arbeidstilsynet ca. 8% av virksomhetene årlig gjennom tilsynsbesøk. Det er derfor et viktig element i etatens strategi at tilsynet skal risikobaseres. Dette innebærer at tilsynet først og fremst rettes mot bransjer og virksomheter hvor risikoen for helseskade er stor, og/eller hvor gevinsten er størst for flest mulig arbeidstakere. Arbeidstilsynets tilsyn med universiteter og høyskoler vil således også vurderes og prioriteres opp mot risikoforholdene i andre bransjer og virksomheter.

I høringsbrevet foreslo departementet at Arbeidstilsynet skal føre tilsyn med både de fysiske og de psykiske krav til læringsmiljøet, jf. formuleringen «kravene i nr. 2 overholdes». De fysiske kravene til læringsmiljøet spesifiseres nærmere i § 44 nr. 2 litra a-i. Det ble i høringsutkastet påpekt at det

er naturlig å forstå de psykiske krav til læringsmiljøet noe annerledes enn tilsvarende begrep i arbeidsmiljøloven § 12, tatt i betraktning at studentene har en annen tilknytning til institusjonene enn arbeidstakere har til arbeidsplassen i arbeidsmiljølovens forstand. Departementet mente at kjerneområdet for de psykiske krav, og som Arbeidstilsynet hensiktsmessig vil kunne ta ansvar for tilsyn med, vil være forhold knyttet til mobbe- og trakasseringssaker relatert til studiesituasjonen. Det ble påpekt at Arbeidstilsynet ikke vil ha kapasitet eller kompetanse til å gå inn som konfliktløser i enkelt saker, eller kunne anviser konkrete løsninger ved personkonflikter eller i andre typer arbeidsmiljø saker. Arbeidstilsynet kan undersøke forholdene rundt en konflikt og vurdere pålegg til lærestedet om å ta konkret ansvar for å gjøre noe med saken eller om tiltak for generell forbedring av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.

Studiefaglige forhold (for eksempel forhold vedrørende organisering av eksamen, undervisningstilbudet og pedagogisk opplegg, samt progresjon i studiet) utgjør en viktig del av studentenes læringsmiljø også for det psykiske elementet, men departementet påpekte i høringsutkastet at det ikke vil være hensiktsmessig at Arbeidstilsynet fører tilsyn med dette. Departementet viste her til NOKUTs rolle etter lov om universiteter og høyskoler kapittel 3, og til den rolle læringsmiljøutvalget er tiltenkt.

Det ble videre foreslått at Arbeidstilsynet gis de samme sanksjonsmuligheter som de har etter arbeidsmiljøloven, jf. henvisningen til arbeidsmiljølovens kapittel XIII. De sanksjoner som da står til rådighet er pålegg, tvangsmulkt og mulighet til å stenge institusjonen (eller deler av den) for kortere perioder, jf. arbeidsmiljøloven §§ 77 og 78.

3.1.3 Høringsinstansenes merknader

Så godt som alle høringsinstanser støtter departementets forslag om at Arbeidstilsynet skal føre tilsyn med studentens læringsmiljø, samt at de kan anvende sanksjonsmulighetene etter arbeidsmiljøloven kap XIII.

Norsk studentunion (NSU), Utdanningsgruppene Hovedorganisasjon (UHO) og Utdanningsforbundet mener at ordningen med Arbeidstilsynet som tilsynsorgan for studentenes læringsmiljø også må lovfestes for de private høyskolene.

De fleste høringsinstanser har forståelse for behovet for å avgrense de psykiske krav til læringsmiljøet, og Arbeidstilsynets muligheter til å føre tilsyn med disse krav til de typiske mobbe- og trakas-

seringssakene. Enkelte høringsinstanser ønsker imidlertid at Arbeidstilsynet også bør føre tilsyn med krav av mer utvidet psykososial art.

Enkelte høringsinstanser har merknader til avgrensningen mellom de oppgaver Arbeidstilsynet vil få versus de oppgaver NOKUT har i dag. De ønsker en klarere definering av hva det enkelte organ skal kontrollere for å blant annet unngå dobbeltrapportering.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) og Arbeidstilsynet ønsker på bakgrunn av informasjonshensyn overfor brukerne og hensynet til å unngå tvister om hvorvidt det foreligger tilstrekkelig klar lovhjemmel for tvangsinngrep, å innta i lovteksten en nærmere presisering av hvilke deler av kapittel XIII i arbeidsmiljøloven som er mest nærliggende å anvende. AAD foreslår følgende passus inntatt (kursiv); «Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i nr. 2 overholdes. Arbeidsmiljølovens kapittel XIII om tilsyn og tvangsmidler m.v. gjelder tilsvarende så langt det passer.» AAD og Arbeidstilsynet savner også en forskriftshjemmel relatert til § 44 nr. 6. Videre foreslår de at det inntas en straffebestemmelse i lov om universiteter og høyskoler etter mønster av arbeidsmiljøloven kapittel XIV.

Helsedepartementet (HD) påpeker at den foreslåtte tilsynsordning vil være delvis overlappende med det tilsynet kommunen ved sin helsetjeneste fører med de faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på helsen etter kommunehelsetjenesteloven § 4a-2, jf. § 4a-1.

3.1.4 Departementets vurdering

Privathøyskoleloven har per i dag ikke en bestemmelse tilsvarende § 44 i lov om universiteter- og høyskoler. Det er nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede felles lovverk for høyere utdanning. Som en del av dette mandatet vil det være naturlig å vurdere i hvilken grad tilsvarende bestemmelse bør lovfestes for private høyskoler.

Departementet merker seg at enkelte instanser ønsker at Arbeidstilsynet skal få et bredere tilsynsansvar med studentenes psykososiale miljø. Et klart flertall har imidlertid forståelse for behovet for en avgrensning her i forhold til forståelsen av de psykososiale krav i arbeidsmiljøloven § 12. Departementet vil fremheve at studenter har en noe annen tilknytning til institusjonene enn arbeidstakere har til arbeidsplassen i arbeidsmiljølovens forstand, og at dette nødvendiggjør en avgrensning.

Når det gjelder merknaden om rolledelingen mellom NOKUT og Arbeidstilsynet vil departementet bemerke at lov om universiteter og høyskoler

§ 44 nr. 4 pålegger institusjonene at arbeidet med læringsmiljøet skal inngå som del av den interne kvalitetssikringen jf. samme lov § 2 nr. 8. Studentevalueringer av undervisningen eller andre elementer i utdanningen skal alltid inngå som en systematisk del av kvalitetssikringen. NOKUT skal blant annet se til at institusjonene har tilfredsstillende kvalitetssikringssystemer jf. lov om universiteter og høyskoler § 13 nr. 1 bokstav a. Arbeidstilsynet skal imidlertid mer spesifikt føre tilsyn med styrets ansvar innenfor rammen av lovens § 44 nr. 1 og 2.

Departementet er enig i merknadene til AAD og Arbeidstilsynet vedrørende behov for klargjøring relatert til sanksjonsmulighetene etter arbeidsmiljøloven kapittel XIII, og mener lovteksten bør justeres. Departementet er også enig i behovet for å innta en forskriftshjemmel i bestemmelsen. Når det gjelder de samme høringsinstansers merknader om ønsket straffebestemmelse, har departementet valgt å ikke innta en slik bestemmelse i denne omgang. Dette begrunnes først og fremst med at en slik bestemmelse ikke var en del av forslaget som har vært på høring, noe som er naturlig for en bestemmelse av en sådan art. Videre kan det bemerkes at det vil være naturlig å se på hjemmelen på nytt etter at det offentlige utvalget som for tiden jobber med å utrede felles lovverk for høyere utdanning har avgitt innstilling.

Regelverket om miljørettet helsevern gjelder også i forhold til universiteter og høyskoler. Etter kommunehelsetjenesteloven kapittel 4a har kommunen mulighet til å føre tilsyn med faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på helsen, samt kompetanse til å gi pålegg dersom det foreligger forhold som er i strid med regelverket. Etter kommunehelsetjenesteloven § 1–4, 3. ledd skal kommunen ved sin helsetjeneste underrette Arbeidstilsynet dersom de blir kjent med forhold som er i strid med arbeidsmiljøloven. Der det finnes en spesiell tilsynsmyndighet, for eksempel Arbeidstilsynet, skal denne primært føre tilsyn og fatte vedtak. Kommunen vil imidlertid fortsatt ha kompetanse til å gi pålegg etter kommunehelsetjenesteloven for eksempel dersom den spesielle tilsynsmyndighet ikke følger opp, eller det foreligger forhold som ikke fanges opp av det spesielle regelverket. Dette vil også gjelde i forholdet mellom kommunehelsetjenesteloven og universitets- og høyskoleloven § 44.

Det vises til lovforslagets § 44 nr. 6.

3.2 Læringsmiljøutvalgets rolle

3.2.1 Gjeldende rett

Styret ved institusjonene har etter § 44 ansvar for studentenes læringsmiljø og læringsmiljøutvalget er lovfestet som internt organ for å sikre studen-

te kontroll og medbestemmelsesrett i saker som angår læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget er gitt en sentral rolle i å bidra til oppfyllelse av lovens krav til læringsmiljøet. Primært skal arbeidet med å sikre et godt læringsmiljø skje ved at den interne kvalitetssikringen fungerer, jf. § 2 nr. 8.

3.2.2 Forslag i høringsbrevet

Departementet foreslo å styrke læringsmiljøutvalgets sentrale plass i arbeidet for å ivareta studentenes læringsmiljø. Ved å uttrykkelig ta inn i nr. 3 at læringsmiljøutvalget skal informeres om alle klager institusjonen (institutt, fakultet, administrasjon osv.) mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet, vil informasjon om alle saker av denne type kanaliseres til utvalget. Departementet uttalte i høringsbrevet at dersom utvalget finner det påkrevet kan det gi uttalelser om klagen. Slike uttalelser vil være rettet til styret ved institusjonen. Læringsmiljøutvalget vil ikke kunne gi bindende pålegg til styret, men det forutsettes at styret vektlegger disse. I den grad læringsmiljøutvalget finner det hensiktsmessig eller påkrevet kan det rette en henvendelse om saken til Arbeidstilsynet. Det ble også foreslått at læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer slik at studentene holdes informert om dette. Formålet med dette var å sørge for at læringsmiljøutvalget er så godt orientert som mulig om læringsmiljøet ved institusjonen, og en instans som kan ha en samlet oversikt over forhold ved læringsmiljøet.

3.2.3 Høringsinstansenes merknader

Noen høringsinstanser har merknader til høringsutkastet vedrørende læringsmiljøutvalgets rolle.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) mener at utvalget ikke må bli noen klageinstans i forhold til enkeltsaker og at læringsmiljøutvalget ikke bør kunne gi uttalelser til styret hvis de finner det påkrevet i det enkelte tilfelle. NTNU begrunner dette med at en slik direkte uttalelsesmulighet avviker fra vanlig praksis etter universitets- og høyskoleloven, samt at en slik ordning vil fravike NTNUs praksis om at alle utvalg er rådgivende organ for ledelsen.

Universitetet i Oslo (UiO) og *Norges idrettshøgskole* fremhever betenkeligheter ved at læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. De uttrykker at det er unødig ressurskrevende å sette i system egne rapporteringsveier for alle klager fra studenter relatert til læringsmiljøet. De mener at slik informasjon kan oppnås gjennom andre kanaler, bl.a. gjennom studen-

representanter og studentundersøkelser. UiO, samt NTNU, mener også at en slik rapporteringsplikt vil forstyrre den individuelle klagebehandling på det aktuelle nivå de fremsettes.

Enkelte instanser fremhever behovet for at læringsmiljøutvalget bør ha mulighet til å gi formelt bindende vedtak til styret i enkeltsaker, på lik linje med Arbeidsmiljøutvalget etter arbeidsmiljøloven.

3.2.4 Departementets vurdering

Departementet vil understreke at forslaget gir læringsmiljøutvalget en *mulighet* til å gi uttalelser til styret i enkeltsaker, ikke en plikt. Det blir derfor opp til det enkelte utvalg å vurdere om en enkelt sak er av en slik betydning at den bør tas opp for styret eller om summen av saker gjør dette nødvendig. Det er en klar forutsetning fra departementets side at denne muligheten skal brukes med forsiktighet og kun i saker av viktighet.

Departementet kan ikke se at det vil være en stor og ressurskrevende operasjon å kanalisere informasjon om alle klager på læringsmiljøet til læringsmiljøutvalget. Kanaliseringen av klagen til læringsmiljøutvalget er foreslått med henblikk på at utvalget skal kunne holde seg orientert om situasjonen ved den enkelte institusjon, og ikke fordi utvalget skal «overprøve» den vanlige saksgang på det nivå som klagen fremsettes. Loven åpner ved sin formulering «holdes orientert» for at institusjonen kan finne hensiktsmessige ordninger for informasjonsflyt til læringsmiljøutvalget.

Når det gjelder spørsmålet om manglende formell vedtaksmyndighet for læringsmiljøutvalget overfor styret, vil departementet påpeke at dette i så fall ville gitt to interne organer med mulighet for å gi styret pålegg sett i lys av den rolle arbeidsmiljøutvalgene har etter arbeidsmiljøloven. Dette ville etter departementets syn bli en lite hensiktsmessig situasjon med mulighet for sprikende pålegg. Departementet har heller ikke vurdert som aktuelt å foreslå et felles organ, tatt i betraktning studenters og arbeidstakeres ulike tilknytning til institusjonene og hjemling av henholdsvis arbeidsmiljøbestemmelser og læringsmiljøbestemmelser i to ulike lover.

Det vises til lovforslagets § 44 nr. 3.

4 NOKUT – Økning av antall styremedlemmer

4.1 Gjeldende rett

Etter gjeldende rett skal NOKUTs styre ha 5 styremedlemmer, jf. lov om universiteter og høyskoler § 14 nr. 2.

4.2 Forslag i høringsbrevet

I lys av at det planlegges at NOKUT også vil få ansvar for akkreditering, evaluering og godkjenning av fagskoleutdanning, jf. Ot.prp. nr. 32 (2002–2003), samt behovet for internasjonal deltakelse i styret for NOKUT, foreslo departementet å øke antall styremedlemmer i NOKUT med to medlemmer. Denne økningen vil gi rom for representanter fra både offentlige og private høyere utdanningsinstitusjoner.

4.3 Høringsinstansenes merknader

De høringsinstanser som har merknader til forslaget om utvidelsen av styret til NOKUT, er alle positive til selve utvidelsen. Enkelte instanser er imidlertid kritiske til begrunnelsen for økningen av styret, og vil gjerne ha sine egne representanter inn i styret, eller øke styret med enda en representant.

Norsk Studentunion (NSU) og *Studentenes Landsforbund (StL)* vil begge at studentene skal ha to representanter i styret i motsetning til den ene de har i dag. NSU foreslår å øke antallet i styret til 8. StL og *Høgskolen i Oslo* fremhever behovet for at statlige høyskoler blir representert i styret. *Næringslivets Hovedorganisasjon* mener at det bør gis plass i styret til en representant fra arbeid- og næringsliv.

4.5 Departementets vurdering

Departementet er tilfredse med at høringsinstansene i det alt overveiende støtter utvidelsen av styret. Departementet merker seg de forskjellige høringsinstansers ønsker om økt deltakelse i styret.

Det vises til lovforslagets § 14 nr. 2.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Institusjonenes ansvar for læringsmiljøet er lovfestet i § 44. Tilsyn med bestemmelsen innebærer for institusjonene ikke økonomisk/administrative konsekvenser, ut over de forhold som allerede er lovfestet.

Beregningen av de økonomiske og administrative konsekvensene for Arbeidstilsynet må vurderes i lys av at Arbeidstilsynet fører tilsyn med store deler av universitets- og høyskolesektoren allerede. På den annen side vil utvidelsen av tilsynsansvaret etter § 44 innebære at Arbeidstilsynet får større arealer og flere personer som må omfattes på sine tilsynsbesøk. Det må også påregnes noen enkeltsaker med større krav til ressursbruk. I tillegg vil det

være behov for å utarbeide informasjonsmateriell slik at brukerne får kjennskap til Arbeidstilsynets rolle. Etter endringens ikrafttreden må det erfaringsmessig påregnes en del henvendelser, både konkrete og generelle, rettet direkte til Arbeidstilsynet.

Utvidelsen av NOKUTs styre innebærer ingen vesentlige økonomisk/administrative konsekvenser.

6 Merknader til de enkelte bestemmelser

6.1 Endringer i lov om universiteter og høyskoler § 44

Til § 44:

Nr. 3: Ved å uttrykkelig ta inn i nr. 3 at læringsmiljøutvalget skal informeres om alle klager institusjonen (institutt, fakultet, administrasjon osv) mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet, vil informasjon om alle saker av denne type kanaliseres til utvalget. Formuleringen «holdes orientert» åpner imidlertid for at institusjonen kan finne hensiktsmessige ordninger for informasjonsflyt, for eksempel ved samlet informasjon om alle klager i en viss periode. Det er spesielt viktig at læringsmiljøutvalget blir orientert om klager som ikke tas til følge. Dersom utvalget finner det påkrevet kan det gi uttalelser om klagen. Slike uttalelser vil være rettet til styret ved institusjonen. Læringsmiljøutvalget vil ikke kunne gi bindende pålegg til styret, men det forutsettes at styret vektlegger disse. I den grad læringsmiljøutvalget finner det hensiktsmessig eller påkrevet kan det rette en henvendelse om saken til Arbeidstilsynet. Læringsmiljøutvalget skal videregjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak

som Arbeidstilsynet treffer slik at studentene holdes informert om dette. Formålet med dette er å sørge for at læringsmiljøutvalget er så godt orientert som mulig om læringsmiljøet ved institusjonen.

Nr. 6: Arbeidstilsynet skal føre tilsyn med både de fysiske og de psykiske krav til læringsmiljøet, jf. § 44 nr. 2. De psykiske krav til læringsmiljøet må forstås på en noe annerledes måte enn tilsvarende begrep i arbeidsmiljøloven § 12, av den grunn at studentene har en annen tilknytning til institusjonene enn arbeidstakere har til arbeidsplassen i arbeidsmiljølovens forstand. Kjerneområdet for de psykiske krav vil være forhold knyttet til typiske mobbe- og trakasseringssaker relatert til studiesituasjonen.

Forskriftshjemmelen i nr. 6 gir departementet mulighet for å fastsette nærmere regler innenfor rammen av § 44 dersom praktiseringen av bestemmelsen gjør dette nødvendig.

6.2 Endringer i lov om universiteter og høyskoler § 14

Til § 14:

Nr. 2: Bestemmelsen er endret for å gi rom for et bredere sammensatt styre. Styret blir utvidet med to representanter.

Utdannings- og forskningsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler

I

I lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 14 nr. 2 skal lyde:

Styret oppnevnes av Kongen og består av *sju* medlemmer og tre varamedlemmer, hvorav ett medlem og ett varamedlem skal være studenter. Departementet oppnevner styrets leder.

§ 44 nr. 3 skal lyde:

Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i nr. 1 og 2 blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. *Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljø-*

utvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer.

Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.

§ 44 nytt nr. 6 skal lyde:

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i nr. 2 overholdes. Arbeidsmiljølovens kapittel XIII om tilsyn og tvangsmidler m.v. gjelder tilsvarende så langt den passer. Departementet kan fastsette forskrift.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
